

ĐỀ THI MẪU MÔN NGỮ VĂN THI TỐT NGHIỆP THPT 2009

(Thời gian làm bài: 150 phút)

I. PHẦN CHUNG CHO TẤT CẢ THÍ SINH (5,0 điểm)

Câu I. (2,0 điểm)

Tóm tắt truyện ngắn *Số phận con người* của Sô-lô-khốp (phần trích trong sách giáo khoa *Ngữ văn 12*, tập hai, NXB Giáo dục, 2008).

Câu II. (3,0 điểm)

Hãy viết một bài văn ngắn (không quá 400 từ) trình bày ý kiến của mình về mục đích học tập do UNESCO đề xướng: *Học để biết, học để làm, học để chung sống, học để tự khẳng định mình.* (*Ngữ văn 12*, tập một, NXB Giáo dục, 2008, tr.35)

II. PHẦN RIÊNG (5,0 điểm)

Thí sinh học chương trình nào thì chỉ được làm câu dành riêng cho chương trình đó (câu III.a hoặc III.b)

Câu III.a Theo chương trình Chuẩn (5,0 điểm)

Trong *Đất Nước* (trích trường ca *Mặt đường khát vọng*), Nguyễn Khoa Điềm viết:

Khi ta lớn lên Đất Nước đã có rồi

Đất Nước có trong những cái “ngày xưa ngày xưa...” mẹ thường hay kể.

Đất Nước bắt đầu với miếng trầu bây giờ bà ăn

Đất Nước lớn lên khi dân mình biết trồng tre mà đánh giặc

Tóc mẹ thì bới sau đầu

Cha mẹ thương nhau bằng gừng cay muối mặn

Cái kèo, cái cột thành tên

Hạt gạo phải một nắng hai sương xay, giã, giần, sàng

Đất Nước có từ ngày đó...

(*Ngữ văn 12*, tập một, NXB Giáo dục, 2008, tr.118)

Anh/ chị hãy phân tích đoạn thơ trên.

Câu III.b Theo chương trình Nâng cao (5,0 điểm)

Anh/ chị hãy phân tích đoạn thơ sau trong bài *Đàn ghi ta của Lor-ca* của Thanh Thảo:

*Tây Ban Nha
hát nghêu ngao
bỗng kinh hoàng
áo choàng bê bết đỏ
Lor-ca bị điệu về bãi bắn
chàng đi như người mộng du
tiếng ghi ta nâu
bầu trời cô gái ấy
tiếng ghi ta lá xanh biết mấy
tiếng ghi ta tròn bọt nước vỡ tan
tiếng ghi ta ròng ròng
máu chảy*

(*Ngữ văn 12 Nâng cao*, tập một, NXB Giáo dục, 2008, tr.135 – 136)

ĐÁP ÁN – THANG ĐIỂM

I. PHẦN CHUNG CHO TẤT CẢ THÍ SINH (5,0 điểm)

Câu I. (2,0 điểm)

a) Yêu cầu về kiến thức:

Học sinh có thể diễn đạt bằng nhiều cách khác nhau, song cần nêu được các ý chính sau:

Người kể chuyện (tác giả) tình cờ gặp anh lái xe An-đrây Xô-cô-lốp và cậu bé Va-ni-a trên vùng sông Đông. An-đrây đã kể lại cho tác giả nghe về cuộc đời của mình:

- Năm 1922 cả nhà chết đói, chỉ mình anh đi làm thuê nên sống sót; sau đó, anh đã có được một tổ ấm gia đình. Khi chiến tranh bùng nổ, Xô-cô-lốp lên đường ra mặt trận, chiến đấu được một năm thì bị bắt làm tù binh.
- Sau hai năm bị đày đọa trong các trại tù binh của phát xít Đức, anh vượt trại tù, trở về với Hồng quân và tiếp tục chiến đấu. Thời gian sau, anh nhận được tin vợ và hai con gái của mình bị bom của quân Đức giết hại. Vào những ngày cuối cùng của cuộc chiến tranh, bất hạnh lại ập đến với Xô-cô-lốp khi anh nhận được tin con trai của mình đã hi sinh.
- Chiến tranh kết thúc, vượt lên trên nỗi bất hạnh, Xô-cô-lốp đã nhận nuôi cậu bé mồ côi Va-ni-a với hi vọng hai tâm hồn cô đơn sẽ nương tựa vào nhau, sưởi ấm cho nhau để chiến thắng số phận.

b) Cách cho điểm:

- Điểm 2: Đáp ứng yêu cầu trên, có thể mắc một vài lỗi nhỏ về diễn đạt.
- Điểm 1: Trình bày được nửa yêu cầu trên, còn mắc một số lỗi diễn đạt.

- Điểm 0: Hoàn toàn sai lạc.

Câu II. (3,0 điểm)

a) Yêu cầu về kỹ năng:

Biết cách làm bài văn nghị luận xã hội; kết cấu chặt chẽ, diễn đạt lưu loát; không mắc lỗi chính tả, dùng từ và ngữ pháp.

b) Yêu cầu về kiến thức:

Thí sinh có thể đưa ra những ý kiến riêng và trình bày theo nhiều cách khác nhau nhưng cần chân thành, thiết thực, hợp lý, chặt chẽ và thuyết phục. Cần nêu bật được các ý chính sau:

- Nội dung ý kiến : Nhấn mạnh mục đích, ý nghĩa lớn lao của việc học tập.
- Suy nghĩ, hành động của bản thân về nhiệm vụ học tập văn hóa và tu dưỡng đạo đức, có trách nhiệm với cộng đồng và với bản thân.

c) Cách cho điểm:

- Điểm 3: Đáp ứng các yêu cầu trên, có thể mắc một vài lỗi nhỏ về diễn đạt.
- Điểm 2: Trình bày được một nửa các yêu cầu trên, còn mắc một số lỗi diễn đạt.
- Điểm 1: Nội dung sơ sài, diễn đạt yếu.
- Điểm 0: Hoàn toàn lạc đề

II. PHẦN RIÊNG (5,0 điểm)

Câu III.a Theo chương trình Chuẩn (5,0 điểm)

a) Yêu cầu về kỹ năng:

Biết cách làm bài văn nghị luận văn học phân tích tác phẩm trữ tình; kết cấu bài viết chặt chẽ, diễn đạt lưu loát; không mắc lỗi chính tả, dùng từ và ngữ pháp.

b) Yêu cầu về kiến thức:

Trên cơ sở những hiểu biết về Nguyễn Khoa Điềm và đoạn trích *Đất Nước*, thí sinh biết phân tích những yếu tố nghệ thuật để làm rõ hình tượng Đất Nước trong đoạn thơ. Có thể trình bày theo nhiều cách khác nhau, nhưng cần nêu được ý cơ bản: cách cảm nhận độc đáo, sâu sắc của tác giả về Đất Nước – cảm nhận từ những điều gần gũi, thân thiết, bình dị trong cuộc sống hàng ngày của mỗi con người.

- Những cảm nhận của tác giả về Đất Nước:
 - + Đất Nước qua những người thân yêu (bà, mẹ, tình nghĩa thủy chung của cha mẹ,...);
 - + Đất Nước qua những phong tục, tập quán (*tóc mẹ thì bới sau đầu, miếng trầu bây giờ bà ăn,...*);

- + Đất Nước qua những hình ảnh thân thuộc (cây tre, cái kèo, cái cột, hạt gạo,...).
- Nghệ thuật: thể thơ tự do, vận dụng chất liệu văn hóa dân gian, nhịp điệu thơ linh hoạt, kết hợp chính luận và trữ tình, suy tưởng và cảm xúc,...
- Đánh giá: với cảm xúc tinh tế, tài hoa và nghệ thuật đặc sắc, đoạn thơ thể hiện những cảm nhận độc đáo, mới mẻ của Nguyễn Khoa Điềm về *Đất Nước*, thể hiện rõ tư tưởng Đất Nước của nhân dân.

c) Cách cho điểm:

- Điểm 5: Đáp ứng các yêu cầu trên, có thể còn mắc một vài lỗi nhỏ về diễn đạt.
- Điểm 3: Trình bày được một nửa các yêu cầu trên, còn mắc một số lỗi diễn đạt.
- Điểm 1: Phân tích quá sơ sài, diễn đạt yếu.
- Điểm 0: Hoàn toàn lạc đề.

Câu III.b. Theo chương trình Nâng cao (5,0 điểm)

a) Yêu cầu về kỹ năng:

Biết cách làm bài văn nghị luận phân tích tác phẩm trữ tình; kết cấu bài viết chặt chẽ, diễn đạt lưu loát; không mắc lỗi chính tả, dùng từ và ngữ pháp.

b) Yêu cầu về kiến thức:

Trên cơ sở hiểu biết về Thanh Thảo và bài thơ *Đàn ghi ta của Lor-ca*, thí sinh biết phân tích những chi tiết, hình ảnh tiêu biểu để làm nổi bật vẻ đẹp bi tráng của hình tượng Lor-ca. Có thể trình bày theo nhiều cách khác nhau, nhưng cần nêu được những ý cơ bản sau:

- Nội dung: vẻ đẹp bi tráng của hình tượng Lor-ca.
 - + Người nghệ sĩ tài hoa và phóng khoáng có tiếng hát yêu đời, yêu tự do (*hát nghêu ngao, tiếng hát lá xanh biếc má, ...*).
 - + Hiện thân cho số phận đau thương của con người; bị phát xít bắt và sát hại dã man (*bị điệu về bãi bắn, áo choàng bê bết đỏ, ...*). Cái chết của Lor-ca gợi lên cái đẹp bị bạo lực tàn ác hủy diệt (*tiếng ghi ta tròn bọt nước vỡ tan, tiếng ghi ta rờn rờn máu chảy, ...*).
- Nghệ thuật: Biện pháp nghệ thuật đối lập, nhân hóa, ẩn dụ, hoán dụ, ... mang màu sắc của chủ nghĩa siêu thực, gần gũi với sáng tác của Lor-ca; câu thơ giàu nhạc điệu; cảm xúc tinh tế và mãnh liệt.
- Đánh giá: Với nghệ thuật đặc sắc, đoạn thơ thể hiện sự đồng cảm, tiếc thương sâu sắc của tác giả đối với Lor-ca, người nghệ sĩ tài hoa có số phận bi tráng của đất nước Tây Ban Nha.

c) Cách cho điểm:

- Điểm 5: Đáp ứng các yêu cầu trên, có thể còn mắc một vài lỗi nhỏ về diễn đạt.
- Điểm 3: Trình bày được một nửa các yêu cầu trên, còn mắc một số lỗi diễn đạt.
- Điểm 1: Phân tích quá sơ sài, diễn đạt yếu.
- Điểm 0: Hoàn toàn lạc đề.

Nguồn: Cục Khảo thí và Kiểm định chất lượng giáo dục (Bộ GD-ĐT).

Hướng dẫn: Trung tâm Luyện thi Vĩnh Viễn.